

Τα συνδετικά ρήματα - Το κατηγορούμενο

- Εκτός από τα μεταβατικά και τα αμετάβατα ρήματα, υπάρχει κι άλλη μία κατηγορία ρημάτων, τα συνδετικά.
- Αυτά συνδέουν το υποκείμενο με μια άλλη λέξη που δηλώνει ποια ιδιότητα έχει το υποκείμενο ή σε ποια κατάσταση βρίσκεται.
- Η λέξη αυτή που φανερώνει την ιδιότητα του υποκειμένου ονομάζεται κατηγορούμενο.
- Το κατηγορούμενο βρίσκεται πάντοτε σε ονομαστική πτώση όπως και το υποκείμενο.

Π.χ. Η Ελένη(υποκ.) θεωρείται όμορφη(κατηγ.) . -και τα δύο σε ονομαστική.

- Τα βασικά συνδετικά ρήματα είναι τα εξής:

είμαι, υπάρχω, γίνομαι, βρίσκομαι, γεννιέμαι, πεθαίνω, ζω, αναγνωρίζομαι, ανακηρύσσομαι, φαίνομαι, μοιάζω, θεωρούμαι, νομίζομαι, αποδεικνύομαι, παρουσιάζομαι, μένω, κληρώνομαι, λέγομαι, χειροτονούμαι, εκλέγομαι, διορίζομαι.

Το κατηγορούμενο μπορεί να είναι:

- Ουσιαστικό, π.χ. Ο Γιώργος είναι πιλότος.
- Επίθετο, π.χ. Ο μαθητής είναι επιμελής.
- Αριθμητικό, π.χ. Οι δάσκαλοι του σχολείου μας είναι δώδεκα.
- Αντωνυμία, π.χ. Αυτός δεν είναι πια ίδιος.
- Μετοχή, π.χ. Η Ελένη ήταν λυπημένη.
- Επίρρημα, π.χ. Το δωμάτιο ήταν άνω κάτω.
- Εμπρόθετος προσδιορισμός, π.χ. Το αντικείμενο ήταν από μέταλλο.
- Δευτερεύουσα πρόταση, π.χ. Με αυτά που έπαθε ήταν να τον λυπάται κανείς.

-

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Στις επόμενες προτάσεις υπογράμμισε τα συνδετικά ρήματα και κύκλωσε όσα δεν είναι συνδετικά:

- α. Βρέθηκε από τη νοσοκόμα αναισθητός στον διάδρομο του νοσοκομείου.
- β. Αγόρασα ένα καινούριο παλτό.
- γ. Ήταν μαρτύριο να τη βλέπω να υποφέρει.
- δ. Τίποτα δεν ενώνει τόσο τους ανθρώπους όσο η συντροφικότητα

και τα κοινά ενδιαφέροντα.

ε. Περιποιήθηκα την άρρωστη μητέρα μου.

στ. Το μυστικό για μια καλή συνεργασία είναι η συνεννόηση.

2. Συμπλήρωσε τις προτάσεις με τα συνδετικά ρήματα της παρένθεσης

(έγινε, εκλέχτηκε, διορίστηκε, υπηρέτησε, κληρώθηκε, παρουσιάζεται):

α. Μετά τη γέννηση του τέταρτου παιδιού τουπολύτεκνος.

β. ως αξιωματικός στις παραμεθόριες περιοχές.

γ. Ο πατέρας μου..... διαχειριστής της πολυκατοικίας μας.

δ. ως σωτήρας του έθνους.

ε. Ο κύριος Παπαδόπουλος..... βουλευτής Βοιωτίας.

στ. Ήταν μόλις είκοσι πέντε χρονών όταν..... δάσκαλος στην επαρχία.

Υπογράμμισε τα κατηγορούμενα και γράψε στην παρένθεση τι μέρος του λόγου είναι το καθένα:

α. Ο χρόνος είναι ελάχιστος. (.....)

β. Το «χθες» είναι επίρρημα. (.....)

γ. Ο παππούς μου διατέλεσε κοινοτάρχη. (.....)

δ. Πρόεδρος του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων εκλέχτηκε
ο πατέρας μου.(.....)

ε. Στάθηκε αδύνατη η συζήτηση μαζί του. (.....)

στ. Πολλοί στρατιώτες ήταν τραυματισμένοι. (.....)

ζ. Οι καλοί είναι δυσεύρετοι. (.....)

η. Αμίλητος μπήκε ο αδερφός μου στο δωμάτιο. (.....)

θ. Έπεσε αναίσθητη από την πολλή ζέστη. (.....).

ι. Μείναμε και οι δύο ακίνητες. (.)

3. Άλλαξε το κατηγορούμενο από επίθετο σε εμπρόθετο, όπως στο παράδειγμα:

α. Το ανθοδοχείο είναι γυάλινο.-> Το ανθοδοχείο είναι από γυαλί.

β. Το λάδι είναι καλαματιανά. ->

γ. Το νυφικό είναι μεταξωτό. ->

δ. Η στολή είναι κρητική. ->

ε. Ο χορός είναι ποντιακός. ->

στ. Το τραγούδι είναι ηπειρώτικο. ->.....